

Nr 57

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods; given Stockholms slott den den 1 mars 1963.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods.

GUSTAF ADOLF

Herman Kling

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås lagstiftning i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen den 25 februari 1961 angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods.

Förslag
till
Lag
i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen
angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å
järnväg av resande och resgods

Sedan Sverige biträtt de i Bern den 25 februari 1961 avslutade internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods, förordnas härigenom som följer.

1 §.

I denna lag äro under benämningen de internationella fördragen sammanfattade de den 25 februari 1961 i Bern avslutade internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods, så ock ändringar eller tillägg som kunna komma att ske i nämnda fördrag.

Med järnväg förstås i denna lag sådant transportföretag inom eller utom riket, å vilket de internationella fördragen hava avseende.

2 §.

Äger innehavare av utländsk järnväg hos innehavare av svensk järnväg fordran, som grundar sig på bestämmelse i de internationella fördragen, eller finnes här i riket rullande materiel, som tillhör utländsk järnväg, må sådan fordran eller materiel ej utmätas eller beläggas med kvarstad, med mindre åtgärden sökes på grund av dom eller beslut som meddelats av domstol i den stat, till vilken den utländska järnvägen hör.

Vad i första stycket stadgas om rullande materiel gäller även samtliga järnvägen tillhöriga, för befordran avsedda föremål, såsom behållare, lasttillbehör och presenningar.

Privatvagn, som tillhör person med hemvist utom riket, ävensom denne tillhöriga, för befordringen erforderliga föremål i vagnen må ej här utmätas eller beläggas med kvarstad, med mindre åtgärden sökes på grund av dom eller beslut, som meddelats av domstol i den stat, där vagnägaren har sitt hemvist.

3 §.

Har innehavare av järnväg på grund av bestämmelse i de internationella fördragen utgivit skadestånd, och vill han söka sitt åter hos innehavare av andra järnvägar, må han, där någon av sistnämnda järnvägar är belägen här i riket, väcka talan mot samtliga svarande vid den domstol, under vilken den svenska järnvägens innehavare lyder.

Ej må i annat fall än nu är sagt tvist om anspråk, som grundas på nämnda fördrags bestämmelser, anhängiggöras här i riket mot innehavare av utländsk järnväg.

4 §.

Utländsk domstols dom, varigenom på grund av bestämmelse i de internationella fördragen någon ålagts betalningsskyldighet eller annan förpliktelse, gäller här i riket, under förutsättning att domen meddelats av en enligt fördragen behörig domstol samt att domen vunnit laga kraft enligt lagen å den ort där den meddelats och må verkställas enligt sagda lag.

5 §.

Dom som enligt 4 § äger giltighet här i riket skall, på ansökan av part, verkställas här.

6 §.

Ansökan om verkställighet göres hos Svea hovrätt.

Vid sådan ansökan skall fogas

1. domen i huvudskrift eller av vederbörande myndighet styrkt avskrift;
2. bevis att domen vunnit laga kraft;
3. bevis att domen må verkställas enligt lagen å den ort där den meddelats.

Nu nämnda handlingar skola vara försedda med bevis angående utfärdarens behörighet. Sådant bevis skall vara utställt av svensk beskickning eller konsul eller av chefen för justitieförvaltningen i den främmande staten.

Är någon av de i ärendet åberopade handlingarna avfattad å annat främmande språk än det danska eller norska, skall handlingen åtföljas av översättning till svenska språket, vilkens riktighet skall vara styrkt av diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller ock av svensk notarius publicus.

7 §.

Ansökan om verkställighet må ej bifallas utan att motparten haft tillfälle att svara därå.

8 §.

Bifalles ansökningen, skall domen verkställas såsom svensk domstols lagakraftäggande dom, om ej, efter klagan över hovrättens beslut, Konungen förordnar annorledes. Vad domen må innehålla om tvångsmedel skall ej vinna tillämpning.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen förordnar.

Genom lagen upphäves lagen den 4 mars 1955 (nr 86) i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1963.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, fråga om *lagstiftning i anledning av Sveriges tillträde till vissa internationella fördrag angående godsbefordran å järnväg m. m.* Föredraganden anför följande.

År 1890 avslutades i Bern det första allmänna internationella fördraget om godsbefordran å järnväg. Fördraget innehöll först och främst bestämmelser om fraktavtalet, d. v. s. det civilrättsliga förhållandet mellan järnvägen och trafikanten i anledning av internationell godsbefordran, men därutöver även föreskrifter om rättsförhållandet järnvägar emellan, processuella regler om talan på grund av fraktavtal samt olika administrativa bestämmelser beträffande befordringens utförande m. m.

Sedan Sverige anslutit sig till fördraget, utfärdades med anledning härav den 22 november 1907 en lag (nr 114 sid. 1), vari upptogs vissa av fördraget nödvändiggjorda bestämmelser av allmän lags natur.

På grund av de genom första världskriget inträdda förändringarna i de internationella transportförbindelserna och tillkomsten av flera nya stater i Europa blev fördraget vid en internationell konferens i Bern år 1924 ersatt med ett reviderat fördrag. Samtidigt undertecknades ett motsvarande fördrag rörande befordran å järnväg av resande och resgoods. Den 22 december 1927 utfärdades lag (nr 480) i anledning av Sveriges anslutning till de nya fördragen.

Sistnämnda båda fördrag blev som resultat av en internationell konferens i Rom år 1933 ersatta med två nya fördrag, vilka följande år undertecknades av Sverige och blev tillämpliga med avseende på vårt land år 1938. Fördragen ansågs icke påkalla ändring i 1927 års lag.

Sedan en internationell konferens med uppgift att revidera 1933 års fördrag sammankallats till Bern år 1952, utarbetades vid konferensen två nya fördrag, vilka undertecknades av Sverige den 20 november 1952. För att möjliggöra svensk ratificering avlät Kungl. Maj:t den 30 december 1954 till riksdagen proposition (1955:42) med förslag till lag i anledning av Sveriges anslutning till fördragen. Den 15 januari 1955 ratificerades fördragen

av Sverige, varvid dock — med hänsyn till den pågående riksdagsbehandlingen — förbehåll gjordes beträffande de delar av fördragen som omfattades av lagförslaget. Sedan riksdagen i skrivelse den 23 februari 1955 (nr 100) tillkännagivit, att riksdagen bifallit propositionen, utfärdades den 4 mars samma år lag (nr 86) i anledning av Sveriges anslutning till de nya fördragen. Det vid ratificeringen gjorda förbehållet blev därefter återtaget. Fördragen — vilka med förkortning av sina franska titlar benämnes CIM (Convention Internationale concernant le transport des marchandises par chemins de fer) och CIV (Convention Internationale concernant le transport des voyageurs et des bagages par chemins de fer) — trädde i kraft den 1 mars 1956. Jämlikt ett av signatärstaterna den 18 juni 1955 upprättat protokoll hade dock redan från och med sistnämnda dag ikraftträdande skett av bestämmelser i CIM om ett särskilt revisionsförfarande att tillämpas med avseende på vissa bilagar.

Med tillämpning av det särskilda revisionsförfarandet blev före ikraftträdandet i övrigt av 1952 års fördrag en ny bestämmelse införd i artikel 15 uti Bilaga VII till CIM. Enligt denna bestämmelse skall privatvagn fredas från utmätning och kvarstad på motsvarande sätt som tidigare överenskommits beträffande järnväg tillhöriga vagnar. Den nya bestämmelsen föranledde proposition till riksdagen (1956:13) med förslag till lag om ändrad lydelse av 1955 års lag. Sedan riksdagen bifallit propositionen, utfärdades lag den 17 februari 1956 (nr 36). Jämlikt kungörelse samma dag (nr 37) trädde 1955 och 1956 års lagar i kraft den 1 mars 1956.

År 1961 hölls i Bern en konferens med uppgift att revidera 1952 års fördrag. Vid denna konferens utarbetades två nya fördrag med samma benämning som de båda föregående. Fördragen öppnades för undertecknande den 25 februari 1961 och undertecknades av Sverige samma dag. För att bundenhet av fördragen skall inträda, förutsättes ratificering.

Transumter av fördragen i svensk översättning torde få fogas såsom bilaga (*Bilaga B*) till statsrådsprotokollet i detta ärende.

De bestämmelser som givit anledning till 1955 års lag och till 1956 års ändring däri har till innehållet oförändrade upptagits i 1961 års fördrag. Stadgandet om privatvagns fredande från utmätning och kvarstad har emellertid överflyttats från Bilaga VII i CIM till själva fördraget, där det intagits i artikel 56.

Då 1955 års lag uttryckligen anknutits till 1952 års fördrag, synes nödvändigt att, innan 1961 års fördrag ratificeras och träder i kraft för vårt land, en ny lag utfärdas med anknytning till dessa senare fördrag.

Innehållet i övrigt i 1955 års lag synes kunna oförändrat överföras till den nya lagen. Till vinnande av närmare överensstämmelse med fördrags-texten (artikel 56, § 3 andra stycket i CIM) synes dock den jämkningen böra vidtagas i 2 § tredje stycket att uttrycket »Privatvagn, som tillhör utländsk person» utbytes mot »Privatvagn, som tillhör person med hemvist utom riket». Härjämte torde vissa mindre jämkningar av redaktionell natur få företagas.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslaget av den lydelse bilaga (Bilaga A)¹ till detta protokoll utvisar måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Birgitta Liljefors

¹ Denna bilaga, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utelämnats.

Bilaga B

Internationellt fördrag angående godsbefordran å järnväg (CIM)

AVDELNING I

Fördragets föremål och omfattning.

Artikel 1.

Järnvägar och transporter, på vilka fördraget äger tillämpning.

§ 1. Detta fördrag äger, såvitt annat icke följer av efterföljande paragrafer, tillämpning å alla godssändningar, som inlämnas till befordran med direkt fraktsedel och ledas över sträckor, vilka beröra minst två fördragsstaters områden samt befordras uteslutande på linjer upptagna å den enligt artikel 59 upprättade listan.

§ 2. Sändningar, vilkas avsändnings- och bestämmelsestationer¹ äro belägna å en och samma stats område och som endast transitera annan stats område, äro underkastade lagen i avsändningsstaten:

a) när de linjer, över vilka transiteringen äger rum, trafikeras uteslutande av järnväg i avsändningsstaten;

b) eller när de linjer, över vilka transiteringen äger rum, icke trafikeras uteslutande av järnväg i avsändningsstaten, såvida de berörda järnvägarna träffat överenskommelser, enligt vilka dessa transporter icke skola betraktas såsom internationella.

§ 3. Sändningar mellan stationer i två grannstater äro, om de linjer över vilka befordringen äger rum trafikeras uteslutande av järnväg i den ena av dessa stater, underkastade lagen i denna stat, såvida avsändaren genom valet av fraktsedelsblankett påyrkar tillämpning av de för dessa järnvägar gällande inländska bestämmelserna samt hinder icke möter enligt lagar och förordningar i någon berörd stat.

Artikel 2.

Bestämmelser om sammansatta transporter.

§ 1. Å den i artikel 1 angivna listan kunna, förutom järnvägar upptagas regelbundet trafikerade bil- eller sjöfartslinjer, på vilka internationell befordran utföres i anslutning till befordran på järnvägslinjerna, dock att där dylika bil- och sjöfartslinjer förbinda två eller flera fördragsstater, de kunna upptagas i listan endast med samtycke av de sålunda berörda staterna.

§ 2. De företag, som trafikera dylika linjer, äro underkastade alla de skyl-

¹ Med »station» förstås jämväl hamn för sjöfart och varje för fullgörande av fraktavtal öppnat expeditionsställe för billinje.

digheter och åtnjuta alla de rättigheter, som åligga och tillkomma järnvägarna enligt detta fördrag, dock med förbehåll för avvikelser, som äro nödvändiga på grund av det olika befordringssättet. De genom detta fördrag fastställda ansvarighetsbestämmelserna må dock icke ändras.

§ 3. Varje stat, som önskar låta å listan upptaga sådan linje, som anges i § 1, skall ombesörja, att i § 2 förutsedda avvikelser offentliggöras på samma sätt som tarifferna.

§ 4. För internationella transporter, som taga i anspråk såväl järnvägar som andra än i § 1 angivna transportmedel, kunna järnvägarna, i ändamål att taga hänsyn till den säregna beskaffenheten hos varje befordringssätt, gemensamt med berörda transportföretag fastställa tariffbestämmelser, som innebära en från detta fördrag avvikande rättslig ordning. De kunna i dylikt fall föreskriva användning av annan befordringshandling än som föreskrives i detta fördrag.

AVDELNING II

Fraktavtalet.

Kapitel I.

Fraktavtalets form och villkor.

Kapitel II.

Fullgörandet av fraktavtalet.

Kapitel III.

Ändring av fraktavtalet.

AVDELNING III

Ansvarighet. Anspråk och talan.

Kapitel I.

Ansvarighet.

Artikel 26.

Järnvägarnas gemensamma ansvarighet.

§ 1. Den järnväg, som till befördran mottagit godset jämte fraktsedel, är ansvarig för transportens utförande över hela befordringssträckan ända till dess godset utlämnats.

§ 2. Varje efterföljande järnväg inträder genom själva övertagandet av

godset jämte den ursprungliga fraktsedelns i fraktavtalet sådant detta är bestämt i fraktsedelns och iklåder sig därav härrörande skyldigheter, dock att bestämmelserna i artikel 43 § 3 skola iakttagas i fråga om bestämmelse-järnvägen.

Artikel 27.

Ansvarighetens omfattning.

§ 1. Järnvägen är ansvarig för leveransfristens överskridande ävensom för den skada som under tiden från godsets mottagande till befordran till dess det utlämnats uppstått till följd av att godset gått förlorat, minskats eller skadats.

§ 2. Järnvägen är fri från denna ansvarighet om leveransfristens överskridande, förlusten, minskningen eller skadan orsakats genom försumelse av den berättigade, genom förordnande av denne, då förordnandet icke föranletts av någon järnvägens försummelse, genom godsets naturliga beskaffenhet (inre förstöring, avdunstning, osv.) eller genom förhållande, som järnvägen icke förmått undvika och vars följder den icke kunnat förebygga.

§ 3. Järnvägen är fri från denna ansvarighet om förlusten, minskningen eller skadan härrör av den särskilda risk som är förbunden med ett eller flera av nedannämnda förhållanden:

a) befordran i öppen vagn enligt gällande föreskrifter eller enligt med avsändaren träffad och i fraktsedelns angiven överenskommelse;

b) frånvaro av förpackning eller bristfällig förpackning av gods, som på grund av sin naturliga beskaffenhet är utsatt för förlust eller skada, då det samma icke är förpackat eller är bristfälligt förpackat;

c) lastning av avsändaren eller lossning av mottagaren enligt gällande bestämmelser eller enligt med avsändaren träffad och i fraktsedelns angiven överenskommelse eller enligt med mottagaren träffad överenskommelse;

bristfällig lastning, när enligt gällande bestämmelser eller enligt med avsändaren träffad och i fraktsedelns angiven överenskommelse lastningen utförts av denne;

d) fullgörandet genom avsändaren, mottagaren eller ombud för någon av dem av de åtgärder som påfordras av tull- eller andra administrativa myndigheter;

e) sådan naturlig beskaffenhet hos vissa godsslag, varigenom de äro utsatta för förlust, minskning eller skada, särskilt genom bräckning, rost, inre självförstöring, torkning och annat svinn;

f) inlämning under oriktig, otydlig eller ofullständig benämning av föremål, som äro uteslutna från befordran; inlämning av föremål, som endast på vissa villkor mottagas till befordran, under oriktig, otydlig eller ofullständig benämning eller utan att avsändaren vidtagit föreskrivna försiktighetsåtgärder;

g) befordran av levande djur;

h) befordran av sändning som enligt detta fördrag, gällande föreskrifter eller med avsändaren träffad och i fraktsedeln angiven överenskommelse skall åtföljas av någon, såvida syftet därmed är att avvärja denna risk.

Kapitel II.

**Anspråk framställda i administrativ ordning (reklamationer). Talan vid domstol.
Förfarande och preskription.**

Artikel 41.

Anspråk, framställda i administrativ ordning (reklamationer).

§ 1. Anspråk i administrativ ordning (reklamationer) beträffande fraktavtal skola skriftligen framställas hos järnväg som i artikel 43 sägs.

§ 2. Rätten att framställa reklamation tillkommer de personer, som enligt artikel 42 äga rätt att föra talan mot järnvägen vid domstol.

§ 3. Framställes reklamationen av avsändaren, skall han förete fraktsedelsdubblotten. Framställes den av mottagaren, skall han förete fraktsedeln, såvida densamma utlämnats till honom.

§ 4. Fraktsedeln, fraktседelsdubblotten och de handlingar i övrigt, som den berättigade anser lämpligt att foga vid sin reklamation, skola företes antingen i huvudskrift eller i avskrift, som på järnvägens begäran skall vara vederbörligen bestyrkt.

Vid slutlig uppgörelse av reklamationen äger järnvägen fordra att fraktsedeln, fraktседelsdubblotten eller efterkravsbeviset företes i huvudskrift för att förses med påskrift om uppgörelsen.

Artikel 42.

Behörighet att föra talan mot järnvägen vid domstol.

§ 1. Talan mot järnväg om återbetalning av ett på grund av fraktavtalet erlagt belopp må föras endast av den, som erlagt betalningen.

§ 2. Talan mot järnväg om efterkrav enligt artikel 19 må föras endast av avsändaren.

§ 3. Talan i övrigt mot järnväg på grund av fraktavtal må föras av:

a) avsändaren intill den tidpunkt, då mottagaren antingen övertagit fraktsedeln eller gjort gällande sina rättigheter enligt artikel 16 § 4 eller artikel 22;

b) mottagaren från den tidpunkt då han

1. övertagit fraktsedeln eller

2. gjort gällande sina rättigheter enligt artikel 16 § 4 eller

3. gjort gällande sina rättigheter enligt artikel 22, i vilket fall talerätten dock upphör så snart någon, som blivit av mottagare angiven enligt stadgandet i artikel 22 § 1 under c), övertagit fraktsedeln eller gjort gällande sina rättigheter enligt artikel 16 § 4.

Avsändare som för talan mot järnväg är skyldig att därvid förete fraktsedelsdubblotten. Kan han det icke, äger han föra talan mot järnvägen endast om mottagaren lämnat medgivande därtill eller bevis företes att mottagaren vägrat mottaga godset.

Artikel 43.

Järnvägar mot vilka talan kan föras vid domstol.

§ 1. Talan om återbetalning av ett på grund av fraktavtalet erlagt belopp kan föras antingen mot den järnväg, som uppburit detta belopp, eller mot den järnväg, för vars räkning det för höga beloppet uppburits.

§ 2. Talan om efterkrav enligt artikel 19 må föras endast mot avsändningsjärnvägen.

§ 3. Talan i övrigt på grund av fraktavtal må föras endast mot avsändningsjärnvägen, bestämmelsejärnvägen eller den järnväg å vilken den omständighet inträffat, varpå talan grundas.

Talan mot bestämmelsejärnvägen kan emellertid föras, även om denna icke mottagit vare sig godset eller fraktsedeln.

§ 4. Äger käranden rätt att välja mellan flera järnvägar, upphör hans valrätt, så snart talan väckts mot en av dem.

§ 5. Talan må ock föras mot annan järnväg än i §§ 1, 2 och 3 sägs, då fråga är om genkärsmål grundat på samma fraktavtal som huvudkärområdet eller om invändning grundad på det av käranden åberopade fraktavtalet.

Artikel 44.

Laga domstol.

Såframt ej annat föreskrives i avtal mellan stater eller i koncession, må talan som grundas på detta fördrag väckas endast vid behörig domstol i den stat under vilken den järnväg lyder mot vilken talan riktas.

Om ett företag trafikerar järnvägsnät i flera stater ettvarrt med självständig förvaltning, betraktas varje sådant nät med avseende på tillämpningen av denna artikel såsom en särskild järnväg.

Artikel 46.

Upphörande av rätten att föra talan mot järnvägen på grund av fraktavtal.

§ 1. Sedan godset mottagits av den berättigade, förfaller på fraktavtalet grundad rätt att föra tala mot järnvägen för överskriden leveransfrist, minskning eller skada.

§ 2. Talerätten är dock icke förfallen:

a) om den berättigade visar, att skadan förorsakats med uppsåt eller genom grov vårdslöshet från järnvägens sida;

b) vid reklamation på grund av leveransfristens överskridande, såvida reklamationen framställts hos någon av de i artikel 43 § 3 nämnda järnvägarna inom en frist icke överstigande sextio dagar, dagen då godset mottagits av den berättigade icke inräknad;

- c) vid reklamation på grund av att gods minskats eller skadats:
1. om minskningen eller skadan jämlikt artikel 45 fastställts, innan godset mottagits av den berättigade;
 2. om sådant fastställande, som bort ske i enlighet med artikel 45, genom försummelse enbart å järnvägens sida underlåtits;
- d) vid reklamation på grund av sådana utifrån icke synliga skador, som fastställts efter det godset mottagits av den berättigade, under villkor:
1. att begäran om fastställande enligt artikel 45 göres av den berättigade omedelbart efter skadans upptäckt och senast sju dagar efter det godset mottagits; skulle denna frist utlöpa en söndag eller en lagstadgad helgdag, framflyttas fristens utgång till närmast följande vardag; samt
 2. att den berättigade visar, att skadan uppstått under tiden mellan godsets mottagande till befordran och dess utlämning.
- § 3. Om godset nyinlämnats på de i artikel 29 § 1 angivna villkoren, förfaller rätten till talan om ersättning för minskning eller skada på grund av något av de föregående fraktavtalen såsom om fråga vore om ett enda fraktavtal.

Artikel 47.

Preskription av talan på grund av fraktavtal.

- § 1. Talan på grund av fraktavtal preskriberas efter ett år. Preskriptionstiden är likväl tre år i fråga om:
- a) talan om betalning av efterkrav, som järnvägen uppburit av mottagaren;
 - b) talan om betalning av överskott vid försäljning, som verkstälts av järnvägen;
 - c) talan på grund av skada, som förorsakats med uppsåt;
 - d) talan på grund av svikligt förfarande;
 - e) talan i fall, som avses i artikel 29 § 1, på grund av något av de fraktavtal som föregått nyinlämningen.
- § 2. Preskriptionstiden löper:
- a) i fråga om talan om ersättning för minskning av eller skada å gods eller leveransfristens överskridande: från den dag, då utlämning skedde;
 - b) i fråga om talan om ersättning för förlust: från trettionde dagen efter det att leveransfristen utgick;
 - c) i fråga om talan om betalning eller återbäring av frakt, extra avgifter eller tilläggsfrakt eller i fråga om talan om rättelse vid oriktig tillämpning av tariff eller vid räknefel:
 1. därest betalning erlagts: från betalningsdagen;
 2. därest betalning icke erlagts: från den dag, då godset mottagits till befordran, om betalningen åligger avsändaren, eller från den dag, då mottagaren övertagit fraktsedeln, om betalningen åligger denne;
 3. såvitt avser belopp å frankaturnota: från den dag, då järnvägen överlämnar till avsändaren den i artikel 17 § 7 omnämnda kostnadsavräkningen; därest dylikt överlämnande icke skett, räknas den frist inom vilken järn-

vägen skall göra sin fordring gällande från trettionde dagen efter leveransfristens utgång;

d) i fråga om järnvägens talan om erläggande av betalning som erlagts av mottagaren i avsändarens ställe eller omvänt och som järnvägen är skyldig att återbära till den berättigade: från den dag då framställning om återbäring gjordes till järnvägen;

e) i fråga om talan om efterkrav jämlikt artikel 19: från fyrtioandra dagen efter leveransfristens utgång;

f) i fråga om talan om betalning av överskott vid försäljning: från försäljningsdagen;

g) i fråga om talan om betalning av en av tullmyndighet fordrad tilläggsavgift: från den dag, då betalningsanspråket framställdes av tullmyndigheten;

h) i fråga om annan talan: från den dag, då anspråket kan göras gällande.

I preskriptionstiden inräknas icke den dag som anges som begynnelse-dag.

§ 3. Reklamation enligt artikel 41 hos järnväg medför uppehåll i preskriptionen intill den dag, då järnvägen skriftligen avslår reklamationen och återställer de därvid fogade handlingarna. Därest reklamationen delvis bifalles, löper preskriptionstiden vidare endast beträffande den del av reklamationen, som kvarstår omtvistad. Bevisskyldigheten för att reklamationen eller svaret mottagits och för att handlingarna återställts åligger den, som åberopar förhållandet.

Senare reklamationer, som avse samma anspråk, medföra icke uppehåll i preskriptionen.

§ 4. Talan, som preskriberats, kan icke göras gällande i form av genkärsmål eller invändning.

§ 5. Där ovan icke annorlunda stadgats, skola om uppehåll och avbrott i preskription gälla vad därom finnes stadgat i lagar och förordningar i den stat, där talan väckes.

Kapitel III.

Avräkning. Järnvägarnas regressrätt mot varandra.

Artikel 48.

Avräkning mellan järnvägarna.

§ 1. Varje järnväg, som vid inlämning eller utlämning av gods uppburit av fraktavtalet härrörande kostnader eller andra fordringar, är skyldig att till berörda järnvägar betala dem tillkommande andel av dessa kostnader och fordringar.

Betalningssättet bestämmes i överenskommelser mellan järnvägarna.

§ 2. Avsändningsjärnvägen är ansvarig för frakt och andra kostnader, som järnvägen underlåtit att uttaga av avsändaren, ehuru denne enligt frakt-

sedeln åtagit sig att betala desamma, järnvägen dock obetaget att söka sitt åter av avsändaren.

§ 3. Utlämnar bestämmelsejärnvägen godset utan att uttaga av fraktavtalet härrörande kostnader eller andra fordringar, är den ansvarig för desamma gentemot föregående järnvägar och andra intresserade.

§ 4. Om Centralbyrån för internationella järnvägstransporter på begäran av en av de fordringsägande järnvägarna fastställt att någon järnväg bryter i betalning, skola övriga järnvägar, som deltagit i befordringen, svara för det icke erlagda beloppet i förhållande till vars och ens andel av frakten.

Regressrätten mot järnväg, vars bristande betalning fastställts, kvarstår obeskuren.

Artikel 49.

Regressrätt vid förlust eller minskning av gods eller skada därå.

§ 1. Järnväg, som enligt bestämmelserna i detta fördrag utbetalt ersättning för förlust eller minskning av eller skada å gods, äger enligt följande bestämmelser regressrätt mot de järnvägar, som deltagit i befordringen:

- a) den järnväg, som förorsakat skadan, är ensam ansvarig därför;
- b) hava flera järnvägar förorsakat skadan, ansvarar varje järnväg för den skada, som förorsakats av densamma. Är i visst fall ett dylikt särskiljande icke möjligt, fördelas ersättningsbeloppet mellan järnvägarna enligt de grunder, som angivas under c);
- c) kan det icke visas, att skadan förorsakats av en viss eller flera järnvägar, fördelas ersättningsbeloppet mellan alla de järnvägar som deltagit i befordringen med undantag av dem som visa, att skadan icke förorsakats på deras linjer. Fördelningen äger rum i förhållande till antalet tariffkilometer.

§ 2. Är någon av järnvägarna på obestånd, skall den å denna järnväg fallande, icke betalda andelen fördelas mellan övriga järnvägar, som deltagit i befordringen, i förhållande till antalet tariffkilometer.

Artikel 50.

Regressrätt vid ersättning för leveransfristens överskridande.

§ 1. I fråga om ersättning för leveransfristens överskridande tillämpas de i artikel 49 meddelade bestämmelserna. Har det fastställts, att leveransfristens överskridande orsakats genom oregelmässigheter på flera järnvägar, skall ersättningsbeloppet fördelas mellan dessa järnvägar i förhållande till den försening, som ägt rum på deras sträckor.

§ 2. De i artikel 11 fastställda leveransfristerna skola på följande sätt delas mellan de järnvägar, som deltagit i befordringen:

- a) mellan två anslutande järnvägar:
 1. expedieringsfristen delas i lika delar;
 2. befordringsfristen delas i förhållande till det antal tariffkilometer, som belöper sig på vardera järnvägen;

b) mellan tre eller flera järnvägar:

1. expedieringsfristen delas i lika delar mellan avsändnings- och bestämmelsejärnvägarna;

2. en tredjedel av befordringsfristen delas lika mellan alla berörda järnvägar;

3. de två övriga tredjedelarna av befordringsfristen delas i förhållande till det antal tariffkilometer, som belöper sig på var och en av dessa järnvägar.

§ 3. De tilläggsfrister, som en järnväg har rätt att tillgodoräkna sig, skola tilldelas denna järnväg.

§ 4. Den tid, som förflutit mellan godsets inlämning till befordran hos järnvägen och expedieringsfristens början, skall uteslutande tilldelas avsändningsjärnvägen.

§ 5. Förestående fördelning skall företagas endast såvida leveransfristen i sin helhet överskridits.

Artikel 51.

Förfarande i regressmål.

§ 1. Den järnväg, mot vilken regressanspråk enligt artiklarna 49 och 50 göres gällande är icke befogad att bestrida rättmätigheten av den betalning, som verkstälts av den järnväg, vilken gör regressfordran gällande, såvida ersättningsbeloppet fastställt av domstol, sedan järnvägen i fråga blivit vederbörligen underrättad om rättegången samt beretts tillfälle att inträda som intervenient i målet. Domstolen i huvudmålet skall med hänsyn till omständigheterna i målet fastställa tid för delgivning av underrättelse och för utförande av talan som intervenient.

§ 2. Den järnväg, som vill göra sin regressfordran gällande, skall vid en och samma domstol väcka talan mot samtliga de järnvägar, med vilka överenskommelse icke blivit träffad, vid risk att regressrätten mot de icke instämnda järnvägarna förfaller.

§ 3. Domstol skall meddela en dom över alla där väckta regressanspråk.

§ 4. De instämnda järnvägarna äga icke rätt till ytterligare regress.

§ 5. Mål rörande regressanspråk må icke förenas med mål om ersättnings-talan.

Artikel 52.

Laga domstol i regressmål.

§ 1. Laga domstol i regressmål är rätten i den ort där den järnväg, mot vilken regress sökes, har sitt säte.

§ 2. Avser käromålet flera järnvägar, har kärandejärnvägen rätt att välja mellan de domstolar, som enligt § 1 äro behöriga att döma i saken.

Artikel 53.

Överenskommelser i fråga om regress.

Järnvägarna kunna genom överenskommelser stadga avvikelser från de i kapitel III angivna reglerna om inbördes regress.

AVDELNING IV

Särskilda bestämmelser.

*Artikel 54.**Tillämpning av inhemsk rätt.*

I den mån bestämmelser saknas i detta fördrag, skola inom varje särskild stat gällande lagar och förordningar rörande befordran tillämpas.

*Artikel 55.**Allmänna regler om rättegången.*

Därest i detta fördrag icke annat föreskrives, skall i fråga om rättegångsförfarandet i alla tvister rörande transporter enligt fördraget lända till efterrättelse vad i sådant avseende finnes föreskrivet i lagen i det land, som domstolen tillhör.

*Artikel 56.**Verkställighet av domar. Kvarstad och utmätning. Ställande av säkerhet.*

§ 1. Dom, som på grund av bestämmelserna i detta fördrag avkunnats av behörig domstol efter parternas hörande eller tredskovis och som enligt för domstolen gällande lagar må verkställas, skall gå i verkställighet i samtliga övriga fördragsstater, så snart i vederbörande stat föreskrivna former iakttagits. Prövning av domens materiella innehåll må icke äga rum.

Denna bestämmelse äger icke tillämpning å domar, som må verkställas allenast provisoriskt, icke heller å sådan dom, som ålägger käranden att, emedan han tappat i målet, betala, förutom rättegångskostnad, ytterligare skadeersättning.

§ 2. Fordringar, som en järnväg på grund av internationell befordran har hos annan järnväg, vilken icke tillhör samma stat som den förstnämnda, må icke beläggas med kvarstad eller utmätas annat än på grund av dom eller beslut av domstol i den stat till vilken den fordringsberättigade järnvägen hör.

§ 3. En järnvägs rullande materiel ävensom järnvägen tillhöriga, för befordran avsedda föremål av vad slag de vara må, såsom behållare, lasttillbehör, presenningar, må icke beläggas med kvarstad eller utmätas inom annan stat än den till vilken den ägande järnvägen hör, såvida icke kvarstaden eller utmätningen kommer till stånd på grund av dom eller beslut av domstol i sistnämnda stat.

Privatvagn ävensom vagnägaren tillhöriga i vagnen befintliga och för befordringen erforderliga föremål av vad slag de vara må kunna icke beläggas med kvarstad eller utmätas inom annan stat än den där ägaren har sitt hemvist, med mindre kvarstaden eller utmätningen kommer till stånd på grund av dom eller beslut av domstol i sistnämnda stat.

§ 4. Ställande av säkerhet för gäldande av rättegångskostnad kan icke fordras i fråga om rättegång i anledning av internationellt fraktavtal.

Artikel 58.

Centralbyrå för internationella järnvägstransporter.

§ 1. För att underlätta och trygga tillämpningen av detta fördrag har inrättats en Centralbyrå för internationella järnvägstransporter, vilken har till uppgift:

a) att mottaga meddelanden från samtliga fördragsstater och från samtliga berörda järnvägar ävensom att bringa dylika meddelanden till övriga stater och järnvägars kännedom;

b) att samla, sammanställa och offentliggöra underrättelser av alla slag, som äro av intresse för det internationella transportväsendet;

c) att mellan de olika järnvägarna underlätta, dels de ekonomiska mellanhavanden, som kunna uppkomma till följd av den internationella transporttjänsten, dels ock inkasseringen av utestående fordringar, samt att trygga järnvägarnas förhållande i detta avseende till varandra;

d) att på hemställan av en av fördragsstaterna eller av ett av de transportföretag, vars linjer äro upptagna å den i artikel 59 omnämnda listan, erbjuda sina tjänster eller sin medling eller på annat sätt söka förlika tvister mellan sagda stater eller företag rörande tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag;

e) att på hemställan av berörda parter — stater, transportföretag eller trafikanter — avgiva utlåtande vid tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag;

f) att medverka till lösandet av tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag genom skiljedom;

g) att handlägga förslag till ändringar av detta fördrag och, då anledning därtill föreligger, föreslå sammankallandet av de i artikel 69 omnämnda konferenserna.

§ 2. Ett särskilt reglemente, som utgör Bilaga V till detta fördrag, fastställer Centralbyråns säte, sammansättning och organisation ävensom de för utövandet av dess verksamhet erforderliga medlen. Reglementet fastställer dessutom villkoren för byråns verksamhet och övervakningen av densamma.

Artikel 59.

Lista över linjer, underställda fördraget.

§ 1. Den i artikel 58 nämnda Centralbyrån skall upprätta lista över de linjer, som äro underställda detta fördrag, och hålla densamma fullständig. För detta ändamål mottager byrån meddelanden från fördragsstaterna angående införande eller strykning å listan av järnvägslinjer eller av ett i artikel 2 omnämnt företag.

§ 2. En ny linjes inträde i den internationella transporttjänsten äger icke rum förrän en månad förflutit från dagen för den skrivelse, varigenom Centralbyrån underrättat de övriga staterna om linjens införande å listan.

§ 3. Centralbyrån skall stryka en å listan införd linje, så snart den för-

dragsstat, på vilkens begäran denna linje införts å listan, underrättat byrån, att linjen icke längre är i stånd att uppfylla de förpliktelser, som fördraget ålägger densamma.

§ 4. Mottagandet av dylik underrättelse från Centralbyrån berättigar en järnväg att omedelbart avbryta alla förbindelser i internationell transporttjänst med den å listan strukna linjen, dock skola transporter, som äro på väg, slutföras.

AVDELNING V

Undantagsbestämmelser.

Artikel 63.

Ansvarighet i kombinerad järnvägs- och sjötrafik.

§ 1. Vid befordran i kombinerad järnvägs- och sjötrafik över de i artikel 2 § 1 omnämnda linjerna kan varje stat genom att begära att erforderlig uppgift härom intages å listan över linjer, som äro underställda fördraget, till de i artikel 27 angivna grunderna för befrielse från ansvarighet foga nedanstående grunder i deras helhet.

Fraktföraren äger åberopa dessa grunder endast om han visar, att förlusten eller minskningen av eller skadan å godset eller den överskridna leveransfristen inträffat å sjösträckan efter det godset inlastats i och till dess det lossats ur fartyget.

Dessa befrielsegrunder äro:

a) handlingar, försummelse eller fel av befälhavaren, besättningen, lotsen eller personer i fraktförarens tjänst vid navigeringen eller handhavandet av fartyget;

b) bristande sjövärdighet hos fartyget, såvida fraktföraren visar, att denna bristande sjövärdighet icke kan tillskrivas en brist på skälig omsorg från hans sida för att sätta fartyget i sjövärdigt skick eller för att förse det med behörig bemanning, utrustning och proviantering eller för att försätta i lämpligt och säkert skick alla de delar av fartyget, i vilka gods lastas, så att de ägna sig för godsets mottagande, befordran och bevarande;

c) eldsvåda, såvida fraktföraren visar, att den icke orsakats av fel eller försummelse av honom, befälhavaren, besättningen, lotsen eller personer i hans tjänst;

d) faror, vådor eller ofall till havs eller å andra farvatten;

e) räddning eller försök till räddning av liv eller gods till havs;

f) lastning av gods å däck, såvida lastningen å däck skett i överensstämmelse med avsändarens i fraktsedeln lämnade medgivande och det icke befordras i järnvägsvagn.

Ovannämnda befrielsegrunder varken upphäva eller minska fraktförarens allmänna skyldigheter och särskilt icke hans skyldighet att nedlägga

skälig omsorg för att sätta fartyget i sjövärdigt skick eller för att förse det med behörig bemanning, utrustning och proviantering eller för att försätta i lämpligt och säkert skick alla de delar av fartyget, i vilka gods lastas, så att de ägna sig för godsets mottagande, befordran och bevarande.

Då fraktföraren åberopar ovannämnda orsaker till befrielse från ansvarighet, förblir han likväl ansvarig, om den berättigade visar, att leveransfristens överskridande, förlusten eller minskningen av eller skadan å godset beror på annan försummelse av fraktföraren, befälhavaren, besättningen, lotsen eller personer i fraktförarens tjänst än den som angivits under a).

§ 2. Om en och samma sjösträcka betjänas av flera företag, som äro upptagna å den i artikel 1 omnämnda listan, skola samma ansvarighetsbestämmelser gälla för alla dessa företag.

Därest dessa företag upptagits å listan på begäran av flera stater, skall frågan om ansvarighetsbestämmelser dessförinnan hava blivit föremål för överenskommelse mellan dessa stater.

§ 3. Jämlikt denna artikel vidtagna åtgärder skola delgivas Centralbyrån. De träda i kraft tidigast trettio dagar från dagen för den skrivelse genom vilken Centralbyrån underrättat de andra staterna om åtgärderna i fråga.

Sändningar, som äro på väg, skola icke beröras av dylika åtgärder.

Artikel 64.

Ansvarighet vid atomskada.

Järnvägen är fri från ansvar enligt detta fördrag för skada som äger karaktär av atomskada och för vilken innehavaren av atomanläggning eller annan person i hans ställe har att bära ansvaret på grund av särskilda i någon fördragsstat gällande bestämmelser rörande ansvarighet på atomenergiens område.

AVDELNING VI

Slutbestämmelser.

Artikel 65.

Undertecknande.

Detta fördrag, vars bilagor anses såsom delar av själva fördraget, skall till den 1 maj 1961 vara öppet för undertecknande av de stater, som inbjudits att låta sig företrädas vid den ordinarie revisionskonferensen.

Artikel 66.

Ratificering. Ikraftträdande.

Detta fördrag skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten skola snarast möjligt deponeras hos schweiziska regeringen.

När fördraget ratificerats av femton stater, skall schweiziska regeringen

sätta sig i förbindelse med berörda regeringar för att med dem undersöka möjligheten att sätta fördraget i kraft.

Artikel 67.

Anslutning till fördraget.

§ 1. Varje stat, som icke undertecknat detta fördrag men som önskar ansluta sig till detsamma, skall därom göra framställning hos schweiziska regeringen, vilken överlämnar framställningen till alla fördragsstater jämte ett utlåtande av Centralbyrån angående ifrågavarande stats järnvägsförhållanden ur internationell transportsynpunkt.

§ 2. Såvida icke inom sex månader, räknat från dagen för detta meddelande, minst två stater hos schweiziska regeringen motsatt sig framställningen, är denna med full rättsverkan bifallen; härom underrättar schweiziska regeringen staten i fråga och alla fördragsstater.

I motsatt fall underrättar schweiziska regeringen alla fördragsstater och den sökande staten om att prövningen av framställningen uppskjutits.

§ 3. Anslutningen får giltighet sedan en månad förflutit från dagen för den av schweiziska regeringen utsända underrättelsen eller, om fördraget vid utgången av denna frist ännu icke trätt i kraft, å dagen för fördragets ikraftträdande.

Artikel 68.

Giltighetstid för fördragsstaternas åtagande.

§ 1. Giltighetstiden för detta fördrag är obegränsad. Varje fördragsstat åger likväl frånträda fördraget på följande villkor:

Fördraget är för alla fördragsstater bindande till och med den 31 december femte året efter dess ikraftträdande. Varje stat, som vid utgången av denna tid önskar frånträda fördraget, är skyldig att minst ett år dessförinnan därom meddela schweiziska regeringen, som härom underrättar alla fördragsstater.

Har dylikt meddelande icke lämnats inom sagda tid, förlänges åtagandet att gälla under en tid av ytterligare tre år och vidare i treårsperioder, såvida icke uppsägning gjorts minst ett år före den 31 december sista året av sådan treårsperiod.

§ 2. Stater, som under loppet av femårsperioden eller av en treårsperiod erhållit anslutning till fördraget, äro bundna av detsamma till slutet av denna period och därefter till slutet av var och en av följande perioder, såvida de icke uppsagt sin anslutning minst ett år före utgången av en av dessa perioder.

Artikel 69.

Revision av fördraget.

§ 1. Ombud för fördragsstaterna skola på kallelse av schweiziska regeringen sammanträda för revision av fördraget senast fem år efter ikraftträdandet av detsamma.

En konferens skall inkallas före denna tidpunkt, om framställning därom göres av minst en tredjedel av fördragsstaterna.

§ 2. Ikraftträdandet av det nya fördrag, i vilket en revisionskonferens utmynnar, har till följd att det förutvarande fördraget upphäves även med avseende å de fördragsstater, som icke ratificerar det nya fördraget.

§ 3. Under tiden mellan revisionskonferenserna kunna artiklarna 3, 4, 5 § 5 samt 6, 11, 13, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 48, 49, 50 och 53 ävensom Bilagorna II, III, IVa, IVb, IX och X ändras av en revisionskommission, vars organisation och verksamhet behandlas i Bilaga VI till detta fördrag.

Revisionskommissionens beslut skola utan dröjsmål meddelas fördragsstaternas regeringar genom förmedling av Centralbyrån. Besluten betraktas såsom antagna, såvida icke inom tre månader, räknat från dagen för meddelandet, minst fem regeringar gjort invändningar mot desamma. Besluten träda i kraft första dagen i sjätte månaden efter den månad under vilken Centralbyrån bringat dem till fördragsstaternas regeringars kännedom. Centralbyrån skall angiva denna dag i meddelandet om besluten.

Artikel 70.

Fördragets texter. Officiella översättningar.

Detta fördrag har i överensstämmelse med diplomatisk hävd avslutats och undertecknats på franska språket.

Till den franska texten äro fogade en text på tyska språket, en text på engelska språket och en text på italienska språket, vilka gälla såsom officiella översättningar.

Vid bristande överensstämmelse äger den franska texten vitsord.

Till bekräftelse härav hava undertecknade ombud, försedda med fullmakter, vilka befunnits vara i god och behörig ordning, undertecknat detta fördrag.

Som skedde i Bern den tjugufemte februari nittonhundrasextioett i ett enda exemplar, som skall förbliva deponerat i Schweiziska edsförbundets arkiv och varav en autentisk kopia skall överlämnas till var och en av parterna.

Internationellt fördrag angående befordran å järnväg av resande och resgods (CIV)

AVDELNING I

Fördragets föremål och omfattning.

Artikel 1.

Järnvägar och transporter, på vilka fördraget äger tillämpning.

§ 1. Detta fördrag äger, såvitt annat icke följer av efterföljande paragrafer, tillämpning å all befordran av resande och resgods med internationell befordringshandling för sträckor, som beröra minst två fördragsstaters områden och som uteslutande omfatta linjer, upptagna å den enligt artikel 59 upprättade listan.

§ 2. Transporter, vilkas utgångs- och bestämmelsestationer¹ äro belägna å en och samma stats område och som endast transitera annan stats område, äro, utom i vad avser tillämpningen av artikel 28 § 1, underkastade lagen i utgångsstaten:

a) när de linjer, över vilka transiteringen äger rum, trafikeras uteslutande av järnväg i utgångsstaten;

b) eller när de linjer, över vilka transiteringen äger rum, icke trafikeras uteslutande av järnväg i utgångsstaten, såvida de berörda järnvägarna träffat överenskommelser, enligt vilka dessa transporter icke skola betraktas såsom internationella.

§ 3. Transporter mellan stationer i två grannstater äro, om de linjer över vilka befordringen äger rum trafikeras uteslutande av järnväg i den ena av dessa stater, och om enligt lag och förordning i någon av dessa stater hinder icke möter, underkastade lagen i den stat till vilken den järnväg hör, som trafikerar de linjer, över vilka befordringen äger rum.

§ 4. Tarifferna fastställa de förbindelser för vilka internationella befordringshandlingar utfärdas.

Artikel 2.

Bestämmelser om sammansatta transporter.

§ 1. Å den i artikel 1 nämnda listan kunna, förutom järnvägar, upptagas regelbundet trafikerade bil- eller sjöfartslinjer, på vilka internationell befordran utföres i anslutning till befordring på järnvägslinjerna, dock att, där dylika bil- och sjöfartslinjer förbinda två eller flera fördragsstater, de kunna upptagas i listan endast med samtycke av de sålunda berörda staterna.

¹ Med »station» förstås jämväl hamn för sjöfart och varje för fullgörande av befordringsavtal öppet expeditionsställe för billinje.

§ 2. De företag, som trafikera dylika linjer, äro underkastade alla de skyldigheter och åtnjuta alla de rättigheter, som åligga och tillkomma järnvägarna enligt detta fördrag, dock med förbehåll för avvikelser, som äro nödvändiga på grund av det olika befordringssättet. De genom detta fördrag fastställda ansvarighetsbestämmelserna må dock icke ändras.

§ 3. Varje stat, som önskar låta å listan upptaga sådan linje, som anges i § 1, skall ombesörja, att i § 2 förutsedda avvikelser offentliggöras på samma sätt som tarifferna.

§ 4. För internationella transporter, som taga i anspråk såväl järnvägar som andra än i 1 § angivna transportmedel, kunna järnvägarna, i ändamål att taga hänsyn till den säregna beskaffenheten hos varje befordringssätt, gemensamt med berörda transportföretag fastställa tariffbestämmelser, som innebära en från detta fördrag avvikande rättslig ordning. De kunna i dylikt fall föreskriva användning av annan befordringshandling än den som föreskrives i detta fördrag.

AVDELNING II

Befordringsavtalet.

Kapitel I.

Befordran av resande.

Kapitel II.

Befordran av inskrivet resgods.

Kapitel III.

Gemensamma bestämmelser för befordran av resande och inskrivet resgods.

AVDELNING III

Ansvarighet. Anspråk och talan.

Kapitel I.

Ansvarighet.

Artikel 28.

Ansvarighet vid befordran av resande, handresgods och levande djur.

§ 1. Järnvägens ansvarighet för resandes död eller kroppskada eller för varje annat ingrepp i den resandes kroppsliga integritet ävensom för skador som försakats genom försening eller inställande av tåg eller genom förfe-

lad anslutning bestämmes av lagar och förordningar i den stat, där händelsen tilldragit sig. Efterföljande artiklar i denna avdelning äro icke tillämpliga å dessa fall.

§ 2. Beträffande handresgods och levande djur, om vilka den resande enligt artikel 13 § 5 har att själv taga vård, är järnvägen ansvarig endast för sådan skada, som förorsakats genom järnvägens fel eller försummelse.

§ 3. I förenämnda fall förekommer icke någon gemensam ansvarighet för järnvägarna.

Artikel 29.

Järnvägarnas gemensamma ansvarighet för inskrivet resgods.

§ 1. Den järnväg, som till befordran mottagit resgods, och därå utfärdat internationellt resgodsbevis, är ansvarig för transportens utförande över hela befodringssträckan ända till dess resgodset utlämnats.

§ 2. Varje efterföljande järnväg inträder i befodringsavtalet genom själva övertagandet av resgodset och ikläder sig därmed av befodringsavtalet härrörande skyldigheter, dock att bestämmelserna i artikel 43 § 2 skola iakttagas i fråga om bestämmelsejärnvägen.

Artikel 30.

Ansvarighetens omfattning.

§ 1. Järnvägen är ansvarig för försenad utlämning, ävensom för den skada, som under tiden från resgodsets mottagande till befordran till dess det utlämnats uppstått till följd av att resgodset gått förlorat, minskats eller skadats.

§ 2. Järnvägen är fri från denna ansvarighet, om den försenade utlämningen, förlusten, minskningen eller skadan orsakats genom försummelse av den resande, genom anvisning av denne, då anvisningen icke föranletts av någon järnvägens försummelse, genom resgodsets naturliga beskaffenhet eller genom förhållande, som järnvägen icke förmått undvika och vars följder den icke kunnat förebygga.

§ 3. Järnvägen är fri från denna ansvarighet, om förlusten, minskningen eller skadan härrör av den särskilda risk som är förbunden med resgodsets särskilda beskaffenhet, med frånvaro av förpackning eller bristfällig förpackning eller beror på att föremål som äro uteslutna från befordran, likväl inlämnats som resgods.

Kapitel II.

**Anspråk, framställda i administrativ ordning (reklamationer). Talan vid domstol.
Förfarande och preskription.**

Artikel 41.

Anspråk, framställda i administrativ ordning (reklamationer).

§ 1. Anspråk i administrativ ordning (reklamationer) beträffande befodringsavtal skola skriftligen framställas hos den järnväg som i artikel 43 sägs.

§ 2. Rätten att framställa reklamation tillkommer de personer, som enligt artikel 42 äga rätt att föra talan mot järnvägen vid domstol.

§ 3. Biljetter, resgodsbevis och de handlingar i övrigt, som den berättigade anser lämpligt att foga vid sin reklamation, skola företes antingen i huvudskrift eller i avskrift, som på järnvägens begäran skall vara vederbörligen bestyrkt.

Vid slutlig uppgörelse av reklamationen äger järnvägen fordra återställande av biljetter och resgodsbevis.

Artikel 42.

Behörighet att föra talan mot järnvägen vid domstol.

Talan mot järnväg på grund av befodringsavtal må föras endast av den som företer biljett eller resgodsbevis eller som, i avsaknad av biljett eller resgodsbevis, på annat sätt styrker sin talerätt.

Artikel 43.

Järnvägar mot vilka talan kan föras vid domstol.

§ 1. Talan om återbetalning av ett på grund av befodringsavtalet erlagt belopp kan föras antingen mot den järnväg, som uppburit detta belopp, eller mot den järnväg, för vars räkning beloppet uppburits.

§ 2. Talan i övrigt på grund av befodringsavtalet må föras endast mot utgångsjärnvägen, bestämmelsejärnvägen eller den järnväg å vilken den omständighet inträffat, varpå talan grundas.

Talan mot bestämmelsejärnvägen kan emellertid föras, även om denna icke mottagit vare sig resgodset eller följesedeln.

§ 3. Äger kâranden rätt att välja mellan flera järnvägar, upphör hans valrätt, så snart talan väckts mot en av dem.

§ 4. Talan må ock föras mot annan järnväg än i §§ 1 och 2 sägs, då fråga är om genkârsmål grundat på samma befodringsavtal som huvudkârålet eller om invändning grundad på det av kâranden åberopade befodringsavtalet.

Artikel 44.

Laga domstol.

Såframt annat ej föreskrives i avtal mellan stater eller i koncession, må talan som grundas på detta fördrag väckas endast vid behörig domstol i den stat under vilken den järnväg lyder, mot vilken talan riktas.

Om ett företag trafikerar järnvägsnät i flera stater ettbart med självständig förvaltning, betraktas varje sådant nät med avseende på tillämpningen av denna artikel såsom en särskild järnväg.

Artikel 46.

Upphörande av rätten att föra talan mot järnvägen på grund av avtal om befordran av resgods.

§ 1. Sedan resgodset mottagits av den berättigade, förfaller på befordringsavtalet grundad rätt att föra talan mot järnvägen för försenad utlämning, minskning eller skada.

§ 2. Talerätten är dock icke förfallen:

a) om den berättigade visar, att skadan förorsakats med uppsåt eller genom grov vårdslöshet från järnvägens sida;

b) vid reklamation på grund av försening, såvida reklamationen framställts hos någon av de i artikel 43 § 2 nämnda järnvägarna inom en frist icke överstigande tjuguen dagar, dagen då resgodset mottagits av den berättigade icke inräknad;

c) vid reklamation på grund av att resgods minskats eller skadats:

1. om minskningen eller skadan jämlikt artikel 45 fastställts, innan resgodset mottagits av den berättigade;

2. om sådant fastställande, som bort ske i enlighet med artikel 45, genom försummelse enbart å järnvägens sida underlåtit;

d) vid reklamation på grund av sådana utifrån icke synliga skador, som fastställts efter det resgodset mottagits av den berättigade, under villkor:

1. att begäran om fastställande enligt artikel 45 göres av den berättigade omedelbart efter skadans upptäckt och senast tre dagar efter det resgodset mottagits; skulle denna frist utlöpa en söndag eller en lagstadgad helgdag, framflyttas fristens utgång till närmast följande vardag; samt

2. att den berättigade visar, att skadan uppstått under tiden mellan resgodsets mottagande till befordran och dess utlämning.

Artikel 47.

Preskription av talan på grund av befordringsavtal.

§ 1. Talan på grund av befordringsavtal preskriberas efter ett år.

Preskriptionstiden är likväl tre år i fråga om:

a) talan på grund av skada, som förorsakats med uppsåt;

b) talan på grund av svikligt förfarande.

§ 2. Preskriptionstiden löper:

a) i fråga om talan om ersättning för försenad utlämning, minskning av eller skada å resgods: från den dag, då utlämning skedde;

b) i fråga om talan om ersättning för förlust: från den dag, då utlämningen skulle hava skett;

c) i fråga om talan om betalning eller återbäring av befordringsavgifter, extra avgifter eller tilläggsavgifter, eller i fråga om talan om rättelse vid oriktig tillämpning av tariff eller vid räknefel: från betalningsdagen, eller, därest betalning icke erlagts, från den dag, då betalning skulle hava skett;

d) i fråga om talan om betalning av en av tullmyndighet fordrad till-

läggsavgift: från den dag, då betalningsanspråket framställdes av tullmyndigheten;

e) i fråga om annan talan, som avser befordran av resande: från den dag, då biljetts giltighetstid utgick.

I preskriptionstiden inräknas icke den dag som angives som begynnelse-dag.

§ 3. Reklamation enligt artikel 41 hos järnväg medför uppehåll i preskriptionen intill den dag, då järnvägen skriftligen avslår reklamationen och återställer de därvid fogade handlingarna. Därest reklamationen delvis bifalles, löper preskriptionstiden vidare endast beträffande den del av reklamationen, som kvarstår omtvistad. Bevisskyldigheten för att reklamationen eller svaret mottagits och för att handlingarna återställts åligger den, som åberopar förhållandet.

Senare reklamationer, som avse samma anspråk, medföra icke uppehåll i preskriptionen.

§ 4. Talan, som preskriberats, kan icke göras gällande ens i form av genkärsmål eller invändning.

§ 5. Där ovan icke annorlunda stadgats, skola om uppehåll och avbrott i preskription gälla vad därom finnes stadgat i lagar och förordningar i den stat, där talan väckes.

Kapitel III.

Avräkning. Järnvägarnas regressrätt mot varandra.

Artikel 48.

Avräkning mellan järnvägarna.

Varje järnväg är skyldig att till berörda järnvägar betala dem tillkommande andel av befordringsavgift, som järnvägen uppburit eller bort uppbära.

Artikel 49.

Regressrätt vid förlust eller minskning av resgods eller skada därå.

§ 1. Järnväg, som enligt bestämmelserna i detta fördrag utbetalt ersättning för förlust eller minskning av eller skada å resgods, äger enligt följande bestämmelser regressrätt mot de järnvägar, som deltagit i befordringen:

a) den järnväg, som förorsakat skadan, är ensam ansvarig därför;
b) hava flera järnvägar förorsakat skadan, ansvarar varje järnväg för den skada, som förorsakats av densamma. Är i visst fall ett dylikt särskiljande icke möjligt, fördelas ersättningsbeloppet mellan järnvägarna enligt de grunder, som angivas under c);

c) kan det icke visas, att skadan förorsakats av en viss eller flera järnvägar, fördelas ersättningsbeloppet mellan alla de järnvägar som deltagit i befordringen med undantag av dem som visa, att skadan icke förorsakats

på deras linjer. Fördelningen äger rum i förhållande till antalet tariffkilometer.

§ 2. Är någon av järnvägarna på obestånd, skall den å denna järnväg fallande, icke betalda andelen fördelas mellan övriga järnvägar, som deltagit i befordringen, i förhållande till antalet tariffkilometer.

Artikel 50.

Regressrätt vid ersättning för försenad utlämning.

I fråga om ersättning för försenad utlämning tillämpas de i artikel 49 meddelade bestämmelserna. Har det fastställts, att förseningen orsakats genom oregelmässigheter på flera järnvägar, skall ersättningsbeloppet fördelas mellan dessa järnvägar i förhållande till den försening, som ägt rum på deras sträckor.

Artikel 51.

Förfarande i regressmål.

§ 1. Den järnväg mot vilken regressanspråk enligt artiklarna 49 och 50 göres gällande är icke befogad att bestrida rättmätigheten av den betalning, som verkstälts av den järnväg, vilken gör regressfordran gällande, såvida ersättningsbeloppet fastställts av domstol, sedan järnvägen i fråga blivit vederbörligen underrättad om rättegången samt beretts tillfälle att inträda som intervenient i målet. Domstolen i huvudmålet skall med hänsyn till omständigheterna i målet fastställa tid för delgivning av underrättelse och för utförande av talan som intervenient.

§ 2. Den järnväg, som vill göra sin regressfordran gällande, skall vid en och samma domstol väcka talan mot samtliga de järnvägar, med vilka överenskommelse icke blivit träffad, vid risk att regressrätten mot de icke instämnda järnvägarna förfaller.

§ 3. Domstol skall meddela en dom över alla där väckta regressanspråk.

§ 4. De instämnda järnvägarna äga icke rätt till ytterligare regress.

§ 5. Mål rörande regressanspråk må icke förenas med mål om ersättningstalan.

Artikel 52.

Laga domstol i regressmål.

§ 1. Laga domstol i regressmål är rätten i den ort där den järnväg, mot vilken regress sökes, har sitt säte.

§ 2. Avser käromålet flera järnvägar, har kärkejarnvägen rätt att välja mellan de domstolar, som enligt § 1 äro behöriga att döma i saken.

Artikel 53.

Överenskommelser i fråga om regress.

Järnvägarna kunna genom överenskommelser stadga avvikelser från de i kapitel III angivna reglerna om inbördes regress.

AVDELNING IV

Särskilda bestämmelser.

Artikel 54.

Tillämpning av inhemsk rätt.

I den mån bestämmelser saknas i detta fördrag, skola inom varje särskild stat gällande lagar och förordningar rörande befordran tillämpas.

Artikel 55.

Allmänna regler om rättegången.

Därest i detta fördrag icke annat föreskrives, skall i fråga om rättegångsförfarandet i alla tvister rörande transporter enligt fördraget lända till efterrättelse vad i sådant avseende finnes föreskrivet i lagen i det land som domstolen tillhör.

Artikel 56.

Verkställighet av domar. Kvarstad och utmätning. Ställande av säkerhet.

§ 1. Dom, som på grund av bestämmelserna i detta fördrag avkunnats av behörig domstol efter parternas hörande eller tredskovis och som enligt för domstolen gällande lagar må verkställas, skall gå i verkställighet i samtliga övriga fördragsstater, så snart i vederbörande stat föreskrivna former iakttagits. Prövning av domens materiella innehåll må icke äga rum.

Denna bestämmelse äger icke tillämpning å domar, som må verkställas allenast provisoriskt, icke heller å sådan dom, som ålägger kåranden att, emedan han tappat i målet, betala, förutom rättegångskostnad, ytterligare skadeersättning.

§ 2. Fordringar, som en järnväg på grund av internationell befordran har hos annan järnväg, vilken icke tillhör samma stat som den förstnämnda, må icke beläggas med kvarstad eller utmätas annat än på grund av dom eller beslut av domstol i den stat till vilken den fordringsberättigade järnvägen hör.

§ 3. En järnvägs rullande materiel ävensom järnvägen tillhöriga, för befordran avsedda föremål av vad slag de vara må, såsom behållare, lasttillbehör, presenningar, må icke beläggas med kvarstad eller utmätas inom annan stat än den till vilken den ägande järnvägen hör, såvida icke kvarstaden eller utmätningen kommer till stånd på grund av dom eller beslut av domstol i sistnämnda stat.

Privatvagn ävensom vagnägaren tillhöriga i vagnen befintliga och för befordringen erforderliga föremål av vad slag de vara må kunna icke beläggas med kvarstad eller utmätas inom annan stat än den där ägaren har sitt hemvist, med mindre kvarstaden eller utmätningen kommer till stånd på grund av dom eller beslut av domstol i sistnämnda stat.

§ 4. Ställande av säkerhet för gäldande av rättegångskostnad kan icke fordras i fråga om rättegång i anledning av internationellt befordringsavtal.

Artikel 58.

Centralbyrå för internationella järnvägstransporter.

§ 1. För att underlätta och trygga tillämpningen av detta fördrag har inrättats en Centralbyrå för internationella järnvägstransporter, vilken har till uppgift:

a) att mottaga meddelanden från samtliga fördragsstater och från samtliga berörda järnvägar ävensom att bringa dylika meddelanden till övriga staters och järnvägars kännedom;

b) att samla, sammanställa och offentliggöra underrättelser av alla slag, som äro av intresse för det internationella transportväsendet;

c) att mellan de olika järnvägarna underlätta, dels de ekonomiska mellanhavanden, som kunna uppkomma till följd av den internationella transporttjänsten, dels ock inkasseringen av utestående fordringar, samt att trygga järnvägarnas förhållande i detta avseende till varandra;

d) att på hemställan av en av fördragsstaterna eller av ett av de transportföretag, vars linjer äro upptagna å den i artikel 59 omnämnda listan, erbjuda sina tjänster eller sin medling eller på annat sätt söka förlika tvister mellan sagda stater eller företag rörande tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag;

e) att på hemställan av berörda parter — stater, transportföretag eller trafikanter — avgiva utlåtande vid tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag;

f) att medverka till lösandet av tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag genom skiljedom;

g) att handlägga förslag till ändringar av detta fördrag och, då anledning därtill föreligger, föreslå sammankallandet av de i artikel 68 omnämnda konferenserna.

§ 2. Ett särskilt reglemente, som utgör Bilaga II till detta fördrag, fastställer Centralbyråns säte, sammansättning och organisation ävensom de för utövandet av dess verksamhet erforderliga medlen. Reglementet fastställer dessutom villkoren för byråns verksamhet och övervakningen av densamma.

Artikel 59.

Lista över linjer underställda fördraget.

§ 1. Den i artikel 58 nämnda Centralbyrå skall upprätta lista över de linjer, som äro underställda detta fördrag, och hålla densamma fullständig. För detta ändamål mottager byrån meddelanden från fördragsstaterna angående införande eller strykning å listan av järnvägslinjer eller av ett i artikel 2 omnämnt företag.

§ 2. En ny linjes inträde i den internationella transporttjänsten äger icke rum förrän en månad förflutit från dagen för den skrivelse, varigenom Centralbyrån underrättat de övriga staterna om linjens införande å listan.

§ 3. Centralbyrån skall stryka en å listan införd linje, så snart den fördragsstat, på vilkens begäran denna linje införts å listan, underrättat byrån,

att linjen icke längre är i stånd att uppfylla de förpliktelser, som fördraget ålägger densamma.

§ 4. Mottagandet av dylik underrättelse från Centralbyrån berättigar en järnväg att omedelbart avbryta alla förbindelser i internationell transporttjänst med den å listan strukna linjen, dock skola transporter, som äro på väg, slutföras.

AVDELNING V

Undantagsbestämmelser.

Artikel 62.

Ansvarighet i kombinerad järnvägs- och sjötrafik.

§ 1. Vid befordran i kombinerad järnvägs- och sjötrafik över de i artikel 2 § 1 omnämnda linjerna kan varje stat genom att begära att erforderlig uppgift härom intages å listan över linjer, som äro underställda fördraget, till de i artikel 30 angivna grunderna för befrielse från ansvarighet foga nedanstående grunder i deras helhet.

Fraktföraren äger åberopa dessa grunder endast om han visar, att den försenade utlämningen, förlusten eller minskningen av eller skadan å resgodset inträffat å sjösträckan efter det resgodset inlastats i och till dess det lossats ur fartyget.

Dessa befrielsegrunder äro:

a) handlingar, försummelse eller fel av befälhavaren, besättningen, lotsen eller personer i fraktförarens tjänst vid navigeringen eller handhavandet av fartyget;

b) bristande sjövärdighet hos fartyget, såvida fraktföraren visar, att denna bristande sjövärdighet icke kan tillskrivas en brist på skälig omsorg från hans sida för att sätta fartyget i sjövärdigt skick eller för att förse det med behörig bemanning, utrustning och proviantering eller för att försätta i lämpligt och säkert skick alla de delar av fartyget, i vilka resgods lastas, så att de ägna sig för resgodsets mottagande, befordran och bevarande;

c) eldsvåda, såvida fraktföraren visar, att den icke orsakats av fel eller försummelse av honom, befälhavaren, besättningen, lotsen eller personer i hans tjänst;

d) faror, vådor eller ofall till havs eller å andra farvatten;

e) räddning eller försök till räddning av liv eller gods till havs.

Ovannämnda befrielsegrunder varken upphäva eller minska fraktförarens allmänna skyldigheter och särskilt icke hans skyldighet att nedlägga skälig omsorg för att sätta fartyget i sjövärdigt skick eller för att förse det med behörig bemanning, utrustning och proviantering eller för att försätta i lämpligt och säkert skick alla de delar av fartyget, i vilka resgods lastas, så att de ägna sig för resgodsets mottagande, befordran och bevarande.

Då fraktföraren åberopar ovannämnda orsaker till befrielse från ansvarighet, förblir han likväl ansvarig, om den berättigade visar, att den förse-
nade utlämningen, förlusten eller minskningen av eller skadan å resgodset
beror på annan försummelse av fraktföraren, befälhavaren, besättningen,
lotsen eller personer i fraktförarens tjänst än den som angivits under a).

§ 2. Om en och samma sjösträcka betjänas av flera företag, som äro upp-
tagna å den i artikel 1 omnämnda listan, skola samma ansvarighetsbestäm-
melser gälla för alla dessa företag.

Därest dessa företag upptagits å listan på begäran av flera stater, skall
frågan om ansvarighetsbestämmelser dessförinnan hava blivit föremål för
överenskommelse mellan dessa stater.

§ 3. Jämlikt denna artikel vidtagna åtgärder skola delgivas Centralby-
rån. De träda i kraft tidigast trettio dagar från dagen för den skrivelse ge-
nom vilken Centralbyrån underrättat de andra staterna om åtgärderna i
fråga.

Resgods, som är på väg, skall icke beröras av dylika åtgärder.

Artikel 63.

Ansvarighet vid atomskada.

Järnvägen är fri från ansvar enligt detta fördrag för skada som äger
karaktär av atomskada och för vilken innehavaren av atomanläggning eller
annan person i hans ställe har att bära ansvaret på grund av särskilda, i
någon fördragsstat gällande bestämmelser rörande ansvarighet på atom-
energiens område.

AVDELNING VI

Slutbestämmelser.

Artikel 64.

Undertecknande.

Detta fördrag, vars bilagor anses såsom delar av själva fördraget, skall
till den 1 maj 1961 vara öppet för undertecknande av de stater, som inbju-
dits att låta sig företrädas vid den ordinarie revisionskonferensen.

Artikel 65.

Ratificering. Ikraftträdande.

Detta fördrag skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten skola snarast
möjligt deponeras hos schweiziska regeringen.

När fördraget ratificerats av femton stater, skall schweiziska regeringen
sätta sig i förbindelse med berörda regeringar för att med dem undersöka
möjligheten att sätta fördraget i kraft.

*Artikel 66.**Anslutning till fördraget.*

§ 1. Varje stat, som icke undertecknat detta fördrag men som önskar ansluta sig till detsamma, skall därom göra framställning hos schweiziska regeringen, vilken överlämnar framställningen till alla fördragsstater jämte ett utlåtande av Centralbyrån angående ifrågavarande stats järnvägsförhållanden ur internationell transportsynpunkt.

§ 2. Såvida icke inom sex månader, räknat från dagen för detta meddelande, minst två stater hos schweiziska regeringen motsatt sig framställningen, är denna med full rättsverkan bifallen; härom underrättar schweiziska regeringen staten i fråga och alla fördragsstater.

I motsatt fall underrättar schweiziska regeringen alla fördragsstater och den sökande staten om att prövningen av framställningen uppskjutits.

§ 3. Anslutningen får giltighet sedan en månad förflutit från dagen för den av schweiziska regeringen utsända underrättelsen eller, om fördraget vid utgången av denna frist ännu icke trätt i kraft, å dagen för fördragets ikraftträdande.

*Artikel 67.**Giltighetstid för fördragsstaternas åtagande.*

§ 1. Giltighetstiden för detta fördrag är obegränsad. Varje fördragsstat äger likväl frånträda fördraget på följande villkor:

Fördraget är för alla fördragsstater bindande till och med den 31 december femte året efter dess ikraftträdande. Varje stat, som vid utgången av denna tid önskar frånträda fördraget, är skyldig att minst ett år dessförinnan därom meddela schweiziska regeringen, som härom underrättar alla fördragsstater.

Har dylikt meddelande icke lämnats inom sagda tid, förlänges åtagandet att gälla under en tid av ytterligare tre år och vidare i treårsperioder, såvida icke uppsägning gjorts minst ett år före den 31 december sista året av sådan treårsperiod.

§ 2. Stater, som under loppet av femårsperioden eller av en treårsperiod erhållit anslutning till fördraget, äro bundna av detsamma till slutet av denna period och därefter till slutet av var och en av följande perioder, såvida de icke uppsagt sin anslutning minst ett år före utgången av en av dessa perioder.

*Artikel 68.**Revision av fördraget.*

§ 1. Ombud för fördragsstaterna skola på kallelse av schweiziska regeringen sammanträda för revision av fördraget senast fem år efter ikraftträdandet av detsamma.

En konferens skall inkallas före denna tidpunkt, om framställning därom göres av minst en tredjedel av fördragsstaterna.

§ 2. Ikraftträdandet av det nya fördrag, i vilket en revisionskonferens utmynnar, har till följd att det förutvarande fördraget upphäves även med avseende å de fördragsstater, som icke ratificera det nya fördraget.

§ 3. Under tiden mellan revisionskonferenserna kunna artiklarna 5, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 27, 48, 49, 50 och 53 samt Bilagorna I och IV ändras av en revisionskommission, vars organisation och verksamhet behandlas i Bilaga III till detta fördrag.

Revisionskommissionens beslut skola utan dröjsmål meddelas fördragsstaternas regeringar genom förmedling av Centralbyrån. Besluten betraktas såsom antagna, såvida icke inom tre månader, räknat från dagen för meddelandet, minst fem regeringar gjort invändningar mot desamma. Besluten träda i kraft första dagen i sjätte månaden efter den månad under vilken Centralbyrån bringat dem till fördragsstaternas regeringars kännedom. Centralbyrån skall angiva denna dag i meddelandet om besluten.

Artikel 69.

Fördragets texter. Officiella översättningar.

Detta fördrag har i överensstämmelse med diplomatisk hävd avslutats och undertecknats på franska språket.

Till den franska texten äro fogade en text på tyska språket, en text på engelska språket och en text på italienska språket, vilka gälla såsom officiella översättningar.

Vid bristande överensstämmelse äger den franska texten vitsord.

Till bekräftelse härav hava undertecknande ombud, försedda med fullmakter, vilka befunnits vara i god och behörig ordning, undertecknat detta fördrag.

Som skedde i Bern den tjugufemte februari nittonhundrasextioett i ett enda exemplar, som skall förbliva deponerat i Schweiziska edsförbundets arkiv och varav en autentisk kopia skall överlämnas till var och en av parterna.

Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 19 februari 1963.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden ROMANUS,
DIGMAN,
NORDSTRÖM,
regeringsrådet HOLMGREN.

Enligt lagrådet den 18 februari 1963 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 8 februari 1963, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av lagbyråchefen Clas Nordström.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Birgitta Liljefors

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, lagrådets den 19 februari 1963 avgivna utlåtande över det den 8 samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag i anledning av Sveriges anslutning till de internationella fördragen angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods.*

Föredraganden hemställer, att lagförslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
T. Johansson